

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

31 januari 2006

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van de heren Filip Dewinter, Johan Deckmyn, Wim Van Dijck,
Werner Marginet en mevrouw Katleen Martens –**

betreffende de oprichting van een Vlaams Sportinfrastructuurfonds

HOORZITTING

VERSLAG

**namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door de heer Kris Van Dijck**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Dany Vandenbossche.

Vaste leden:

de heren Erik Arckens, Johan Deckmyn, Werner Marginet, mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Jurgen Verstrepen;

de heren Carl Decaluwe, Stefaan De Clerck, Steven Vanackere, Johan Verstreken;

de heer Jean-Marie Dedecker, mevrouw Margriet Hermans, de heer Herman Schueremans;

de heren Bart Caron, Dany Vandenbossche, mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh.

Plaatsvervangers:

mevrouw Marijke Dillen, de heren Pieter Huybrechts, Freddy Van Gaever, Rob Verreycken, Frans Wymeersch;

de dames Vera Jans, Sabine Poleyn, Tinne Rombouts, de heer Johan Sauwens;

mevrouw Patricia Ceysens, de heren Marnic De Meulemeester, Sven Gatz;

de heren Chokri Mahassine, Jan Roegiers, André Van Nieuwkerke.

Toegevoegde leden:

de heer Jos Stassen;

de heer Kris Van Dijck.

Zie:

453 (2004-2005)

– Nr. 1: Voorstel van resolutie

INHOUD

	Blz.
1. Uiteenzetting door de heer Tom Poppe, directeur Sport, Vlaamse Sportfederatie	4
2. Vragen van de commissieleden en antwoord van de heer Tom Poppe.....	5
3. Uiteenzetting door de heer Bart Vanreusel, mevrouw Sonia Vanden Broeck en de heer Frank Bulcaen, respectievelijk voorzitter, ondervoorzitter en lid van de Vlaamse Sportraad	5
4. Uiteenzetting door de heer Michel Van Espen, afdelingshoofd Infrastructuur en Logistiek Bloso.....	6
5. Vragen van de commissieleden en antwoord van de sprekers	7
6. Uiteenzetting door de heer Eddy Wauters, voorzitter Royal Antwerp Football Club	9
7. Vragen van de commissieleden en antwoord van de sprekers	10

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media organiseerde op 19 december 2005 een hoorzitting over het voorstel van resolutie betreffende de oprichting van een Vlaams Sportinfrastructuurfonds.

1. Uiteenzetting door de heer Tom Poppe, directeur Sport, Vlaamse Sportfederatie

De heer Tom Poppe: Het kunnen beschikken over kwaliteitsvolle sportinfrastructuur is voor veel sportclubs een alledaagse zorg. Veertig procent van alle Vlaamse gemeenten heeft immers een structureel tekort aan overdekte sportinfrastructuur. Daarnaast heeft nog eens 30 procent van de gemeenten geregeld tekort aan overdekte sportinfrastructuur. Die cijfers worden bevestigd in de enquête naar aanleiding van de Staten-Generaal van de sportclubs uit 2003. In het bijzonder is er een tekort aan sportspecifieke, overdekte en kwalitatieve sportinfrastructuur. Het tekort aan infrastructuur betekent voor heel wat sportclubs een grote rem op hun ontwikkeling. Voldoende sportinfrastructuur is immers de voorwaarde om hun sport op een kwaliteitsvolle manier te kunnen aanbieden.

Om dat nijpende tekort te verhelpen, wordt er al langer voor gepleit dat iedere overheid op haar niveau – lokaal, provinciaal of Vlaams – haar verantwoordelijkheid neemt en met bijkomende financiële middelen over de brug komt. Niet alleen voor bijkomende sportinfrastructuur maar ook om de vaak verouderde sportinfrastructuur te renoveren.

Als sportsector kunnen we ons vinden in een voorstel dat pleit voor het oprichten van een Vlaams Sportinfrastructuurfonds, als dat beantwoordt aan de behoeften van de lokale sportclub. Het voorstel van resolutie laat op dit vlak te veel interpretaties toe.

Ook in het overlegplatform Sport voor Allen, waarin alle voornaamste partners uit het Vlaamse sportlandschap zijn vertegenwoordigd, werd bij de ontwikkeling van het actieplan Sport voor Allen de idee van een sportinfrastructuurfonds geopperd. Dat werd vrij snel als financieel onhaalbaar beschouwd, rekening houdende met de beperkte middelen voor sport (0,31 procent) van de Vlaamse begroting.

De oplossing voor dit probleem hoeft volgens ons echter niet alleen bij de overheid gezocht te worden. De bestaande sportinfrastructuur, ook school-

sportinfrastructuur, moet beter worden benut en opengesteld. Ook de sportclubs zelf kunnen mee een oplossing bieden voor het probleem. Zo kunnen sportclubs die de ambitie en het draagvlak hebben om in te staan voor de eigen sportinfrastructuur, maximaal gestimuleerd en ondersteund worden, in navolging van de trend op de PPS bij meestal groot-schalige sportinfrastructuur, zoals bijvoorbeeld Sportplaza.

Het struikelblok waarmee sportclubs die een eigen sportinfrastructuur willen realiseren, geconfronteerd worden, is het grote engagement dat de sportclub en haar bestuursleden moeten aangaan voor de borgstelling van een lening. Daarom kan een specifiek waarborgfonds voor sportinfrastructuur overwogen worden.

Dergelijk waarborgfonds bestaat in Nederland al sinds 1980. De Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) is begonnen met een door de Nederlandse loterij beschikbaar gesteld startkapitaal van 4,5 miljoen euro. Door samenwerkingsverbanden met grote banken kon zelfs een borgstellingverplichting worden aangegaan die een vijfvoud van dit startkapitaal bedraagt. De doelstelling van het waarborgfonds is de realisatie, de aankoop, de bouw, de aanleg of de renovatie van sportinfrastructuur door sportclubs te bevorderen door borg te staan voor de leningen die sportclubs afsluiten voor de financiering van hun infrastructuur. De SWS heeft totnogtoe ruim 800 borgstellingen toegekend aan sportclubs uit de meest diverse sporttakken, gaande van een petanqueterrein over een kunstgrasveld tot een volleybalcomplex. Borgstelling wordt alleen toegekend als er, ook op lange termijn, een sluitende exploitatie van de sportinfrastructuur te verwachten is. Aanvragers moeten daarom een investeringsbegroting, een financieringsplan en een meerjarenprognose aan de stichting voorleggen. Ook de bouwkundige en sportfunctionele kwaliteit van de sportinfrastructuur worden mee in rekening genomen.

Door de samenwerkingsovereenkomsten met grote banken doen die ook belangrijke renteconcessies. Vaak kan de rente, als de SWS borg staat, met ongeveer één procent gedrukt worden. Dat is zeer interessant voor de sportclubs. Borgstellingen kunnen worden aangevraagd door de koepelorganisaties en sportbonden vertegenwoordigd bij de koepel, en sportclubs die lid zijn van één of meer van die sportbonden.

De VSF denkt dat het Nederlandse waarborgfonds aantoonbaar dat er met veel minder middelen dan de jaarlijkse 25 miljoen euro van Infraspport, misschien zelfs meer kan worden gerealiseerd. Bovendien wordt door het systeem de sportsector zelf, en in het bijzonder de sportclubs, gestimuleerd om mee verantwoordelijkheid te dragen voor hun sportinfrastructuur.

2. Vragen van de commissieleden en antwoord van de heer Tom Poppe

De heer Johan Deckmyn: U staat ten gronde wel achter het voorstel voor de oprichting van een sportinfrastructuurfonds, maar er zou nog te veel ruimte voor interpretatie zijn in het huidige voorstel. Kunt u dit, eventueel in een later stadium, toelichten?

U bent voorstander van de realisatie van een waarborgfonds, zoals in Nederland. Zou een dergelijk fonds combineerbaar zijn met een sportinfrastructuurfonds?

De heer Tom Poppe: Het positieve aan een waarborgfonds zoals in Nederland, is dat de sportclubs hierdoor meer worden geresponsabiliseerd voor de realisatie van sportinfrastructuur. Indien u dat wenst kan ik u hier meer informatie over bezorgen.

De heer Johan Deckmyn: Kan het waarborgfonds niet naast het infrastructuurfonds staan?

De heer Tom Poppe: Dat zou kunnen, maar ik weet niet of dat de goede manier van werken is. Bij een waarborgfonds is de responsabilisering het belangrijkste.

3. Uiteenzetting door de heer Bart Vanreusel, mevrouw Sonia Vanden Broeck en de heer Frank Bulcaen, respectievelijk voorzitter, ondervoorzitter en lid van de Vlaamse Sportraad

De heer Bart Vanreusel: De idee van een Vlaams Sportinfrastructuurfonds is niet nieuw. In het verleden dook dit concept op in verschillende beleidsdocumenten.

Wij zijn principieel voorstander van de oprichting van een sportinfrastructuurfonds. We hebben in het verleden al herhaaldelijk gepleit voor de oprichting van een sportinfrastructuurfonds. Daartoe moeten wel een aantal voorwaarden worden vervuld. Er

moet bovendien uitgegaan worden van een ruimere visie. Een sportinfrastructuurbeleid is niet hetzelfde als een stadionbeleid. Een sportinfrastructuurfonds lost bovendien niet alle problemen op. Het moet passen binnen een meer algemeen beleid.

De jongste jaren zijn er op het vlak van sportinfrastructuur grote inspanningen geleverd op alle beleidsniveaus. De behoefte aan renovatie en nieuwe accommodatie stijgt echter sneller dan het aanbod, vooral op lokaal niveau.

Sportinfrastructuur maakt deel uit van het algemene sportbeleid. Het is dus een gemeenschapsbevoegdheid. Nationale instanties die op dit vlak initiatief willen nemen, moeten alleszins overleggen met de gemeenschappen.

Mevrouw Sonia Vanden Broeck: De basis van een goed sportinfrastructuurbeleid is een wetenschappelijk verantwoord behoefteonderzoek. Bij dit onderzoek moeten de witte vlekken in kaart worden gebracht. Daarbij moet rekening gehouden worden met sportieve, maar ook met ruimtelijke aspecten. Zo'n onderzoek is een elementair beleidsinstrument. Het maakt een kerntaak uit voor de Vlaamse overheid. Het behoefteonderzoek zal automatisch uitmonden in een prioriteitenlijst. Daarin zal rekening gehouden worden met het doel van de infrastructuur: algemeen of sporttakgebonden; met het gebruiksniveau: topsport, wedstrijd sport of breedtesport; en met samenwerkingsmogelijkheden tussen verschillende overheden, sportfederaties, clubs of particulier initiatief.

Een andere beleidsprioriteit is een maximale toegankelijkheid en een optimaal gebruik van de bestaande sportinfrastructuur. De sportinfrastructuur van de scholen wordt tegenwoordig na schooltijd weinig of niet opengesteld voor de lokale sportgemeenschap en voor topsporters. Dit zou nochtans heel wat problemen oplossen. Er moet beter samengewerkt worden tussen gemeente, onderwijs en sportclubs.

Sportinfrastructuur moet voor alle doelgroepen opengesteld worden, ook voor senioren en gehandicapten. De huurprijs voor de sportclubs moet zo laag mogelijk zijn.

Binnen het kerntakendebat werd duidelijk afgesproken dat topsportinfrastructuur een taak is voor de Vlaamse overheid. Het bovenlokale is een taak voor het provinciale niveau. Het gemeentelijke niveau

moet instaan voor de basisinfrastructuur. Er is nood aan coördinatie en samenwerking. De provinciale en gemeentelijke autonomie mag efficiëntie en coördinatie niet in de weg staan. Er mogen geen ongerijmde situaties ontstaan, waarbij er heel dicht bij elkaar grote investeringen plaatsvinden voor topsportinfrastructuur. Sportfederaties moeten daarom nauwer bij het beleid betrokken worden. Er moeten ook afspraken worden gemaakt met de particuliere sector. De publiek-private samenwerking biedt de investeringen van elke partner een meerwaarde.

De heer Bart Vanreusel: Infrastructuurtekort is een van de grote knelpunten voor sportpromotie en clubwerking. Het kerntakendebat mag de oprichting van een sportinfrastructuurfonds niet in de weg staan. Zowel voor sportspecifieke als voor multifunctionele infrastructuur. Tegelijk moeten sterke incentives worden gegeven voor de oprichting van kleinschalige lokale accommodatie. Er moeten normen en kwaliteitseisen worden opgelegd. Er zijn voldoende middelen nodig voor de verdere uitbouw van sportaccommodatie. Dit werd bevestigd in de bevraging van de Vlaamse sportschepenen, naar aanleiding van de Staten-Generaal van de sportclubs in 2003.

De heer Frank Bulcaen: Het Bloso beschikt over een zeer goede, geactualiseerde databank van sportinfrastructuur in Vlaanderen. Deze informatie zou moeten worden ontsloten. Zo zullen vraag en aanbod beter op elkaar worden afgestemd.

De sportsector moet ook inspraak hebben bij projecten op het vlak van leefmilieu en ruimtelijke ordening, die implicaties hebben voor de sportinfrastructuur. De sportsector kan onder meer in het kader van Vlarem en van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen een rol spelen. Door een herziening van het Ruimtelijk Structuurplan, kan een oplossing gevonden worden voor zonevreemde accommodatie, en kan er voldoende oppervlakte vrijgemaakt worden voor nieuwe infrastructuur.

Er moet ook aandacht worden besteed aan kleinschalige alternatieve infrastructuur, zoals speelplaatsen en speelpleinen. Vlaanderen heeft een heel netwerk van wandel- en fietsroutes, waar op een actieve wijze aan sport kan gedaan worden.

De heer Bart Vanreusel: Ik sluit af door kort enkele aandachtspunten te beklemtonen. De Vlaamse Sportraad spreekt zich uit voor een integraal infrastruc-

tuurbeleid. Dat is tot nu toe onvoldoende uitgewerkt. Het moet wel planmatig gebeuren. Wij willen geen sportinfrastructuurfonds dat een competitie op gang brengt waarbij men zijn eigen projecten ten nadele van anderen moet trachten te realiseren.

Wij willen ook veel meer aandacht voor efficiëntie in het beheer en de openstelling van bestaande sportinfrastructuur.

Sportinfrastructuur moet voorts deel uitmaken van de publieke ruimte. Wij pleiten niet voor sportinfrastructuur die maar een fractie van de tijd voor een fractie van de bevolking toegankelijk is.

Tot slot moet het beleid inzake sportinfrastructuur integraal zijn, dat wil zeggen met een totaalbeeld over behoeften en beheer.

4. Uiteenzetting door de heer Michel Van Espen, afdelingshoofd Infrastructuur en Logistiek Bloso

De heer Michel Van Espen: De verschillende actoren blijken geen eensgezind standpunt te hebben over de sportinfrastructuur. In het bestuursakkoord dat in april 2003 werd afgesloten na het kerntakendebat, werden ook de verantwoordelijkheden inzake sportinfrastructuur verdeeld. Het gewestelijke niveau zou instaan voor de subsidiëring van sportinfrastructuur van Vlaams en/of internationaal belang en van innovatieve projecten. De verantwoordelijkheid voor de infrastructuur op provinciaal en gemeentelijk niveau blijft op die niveaus.

In de resoluties van de Staten-Generaal van de sportclubs van september 2003 werd de oprichting van een sportinfrastructuurfonds niet weerhouden na de bespreking in de werkgroepen vanwege het ontbreken van eenstemmigheid.

Het overlegplatform Sport voor Allen bepleit de vermindering van het btw-percentages, voor oprichting en renovatie van sportinfrastructuur. De VSF pleit voor de creatie van een waarborgfonds. De Vlaamse steden en gemeenten zijn dan weer voor de verhoging van de kredieten van het Gemeentefonds en om de volledige verantwoordelijkheid voor hun aanwending bij de lokale en provinciale besturen te leggen.

De Vlaamse Sportraad praat over de oprichting van een sportinfrastructuurfonds.

Laat ons leren uit het verleden. Zestien jaar ervaring in de gesubsidieerde sector leerden mij dat voldoende financiële middelen onontbeerlijk zijn. Ik heb de jaren meegemaakt waarin er 200 tot 300 miljoen Belgische frank beschikbaar was voor 1 miljard aan aanvragen. Daarbij komt dat het decreet van 27 juni 1985 betreffende de subsidiëring van particuliere sportinfrastructuur nooit uitvoeringsbesluiten heeft gekregen. Op 1 januari 1991 werd een investeringsfonds opgericht, maar de aanwending van de trekingsrechten wisselde nogal van jaar tot jaar. Voor de aanwending van de middelen uit het Gemeentefonds moet sinds 1 januari 2003 geen verantwoording meer afgelegd worden.

Ik kom terug op de aanwending van de trekkingrechten. In 1991 en 1992 werden respectievelijk slechts 0,5 procent en 4 procent van de middelen aangewend voor investeringen in sportinfrastructuur. Op het einde, met name in 2000, 2001 en 2002, waren die bedragen sterk gestegen tot 7,47 procent, bijna 11 procent en ruim 12 procent. Ik ga niet in op het overgangsjaar 2003.

Bloso pleit voorts voor duidelijk sluitende criteria. Anders zal de toekenning van de middelen niet objectief gebeuren, vrezen wij. Er rijzen vragen als: wie gaat begunstigd worden door het sportinfrastructuurfonds? Private, commerciële of openbare accommodaties? Verloopt de ondersteuning via traditionele subsidies, renteverlichting of kapitaalaflossingen? Wat met de schoolinfrastructuur?

Vlaanderen telt 18.610 sportaccommodaties die min of meer publiek toegankelijk zijn. Er zijn 1248 sporthallen en 4648 sportlokalen. Er zijn ook bijna 11.200 openlucht sportvelden en 317 sportcentra. Als die alle een aanvraag kunnen doen voor ondersteuning uit het sportinfrastructuurfonds, wordt het problematisch, tenzij er echt voldoende middelen zijn.

Het onderzoek van de spreiding en de behoeftebepaling inzake kleine en grote sporthallen per provincie in Vlaanderen, leert dat er nog vrij grote noden zijn in Antwerpen en minder in Limburg. Ze zijn ook nog vrij groot in Oost-Vlaanderen en iets minder in West-Vlaanderen. In totaal is er nog een tekort van 23 procent, wat men moet vergelijken met de 37 procent uit 1988. Als men deze gegevens uitzet over de verschillende regio's detecteert men nog uitgesproken noden. En die zouden een beroep kunnen doen op een sportinfrastructuurfonds. Op de kaart ziet men bijvoorbeeld de streek rond Antwerpen en het zuiden van de provincie Oost-Vlaanderen rood ingekleurd, wat een groot tekort voorstelt.

Men stelt vast dat 28 procent van de ruim 4500 sportlokalen wordt gebruikt voor gymnastiek- en fitnessvormen, 17,5 procent voor volleybal, ruim 14 procent voor aerobische, dans en ballet en bijna 9 procent voor gevechtssporten. Bijna 1400 zijn eigendom van een gemeentebestuur, 37 van een provinciebestuur en – opmerkelijk – bijna 1500 van een privé-initiatief. Ongeveer 1250 horen bij vrije scholen.

De tekorten op het vlak van overdekte zwembaden zijn niet zo groot in de provincie Antwerpen. In Limburg en West-Vlaanderen bestaan geen uitgesproken tekorten meer, in Oost-Vlaanderen wel. Ook dat is verder uitgesplitst per regio en in kaart gebracht.

Vlaanderen heeft ongeveer 3000 hectare openlucht sportvelden. Het gaat dan om netto oppervlakte sportterreinen. Als men daar ook de ruimte voor circulatiewegen, kleedkamers en dergelijke bijvoegt, mag men dat met een factor 2 tot 2,5 vermenigvuldigen.

Uitgezet naar het aantal aren per duizend inwoners, blijkt dat vooral Limburg en ook sommige regio's in de Antwerpse Kempen zeker niet slecht scoren. Hetzelfde blijkt uit de cijfers van de afwijking van het Vlaamse gemiddelde per regio

Het grootste deel van de meer dan 11.000 Vlaamse openlucht sportterreinen wordt ingenomen door voetbal (met iets minder dan 4300 terreinen) en tennis, en in mindere mate door volleybal en basketbal.

5. Vragen van de commissieleden en antwoord van de sprekers

De heer Johan Deckmyn: De VSR stelt dat de behoefte aan renovatie en nieuwe accommodatie sneller stijgt dan het aanbod, vooral dan op het lokale vlak. Daaruit concludeert de raad dat infrastructuur de komende jaren wellicht het belangrijkste aandachtspunt zal worden in het sportbeleid. Waarop baseert de raad zich concreet voor deze stelling? Tegelijkertijd vraagt hij immers een behoefteonderzoek. Dat lijkt een contradictie. De raad stelt dat een dergelijk onderzoek tot de kerntaken van de Vlaamse overheid behoort en verwacht dus blijkbaar een initiatief van de minister op dat vlak. Heeft hij daarvoor de minister al aangeschreven of concrete initiatieven genomen?

Inzake coördinatie en samenwerking stelt u dat tot op heden alle suggesties en raadgevingen van de hogere

overheden vrijblijvend zijn, wat tot vreemde situaties leidt. Er worden bijvoorbeeld wielerpistes gepland in Brugge en Oostende. Zij er nog andere voorbeelden van dergelijke situaties?

Ik heb ook nog horen pleiten voor PPS-constructies. Iedereen wil daar tegenwoordig gebruik van maken. Vreest u niet dat dat een koe is die leeg gemolken zal worden? Wie zal daarin, zeker op lokaal vlak, willen participeren?

U bent een principieel voorstander van een Vlaams Sportinfrastructuurfonds. Maar hoe staat u tegenover het idee van het waarborgfonds, dat door de heer Poppe naar voren werd geschoven?

Een oplossing voor zonevreemde accommodatie ziet u in een herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Waar liggen volgens u hierin de grootste knelpunten?

Ik vond de presentatie van Bloso zeer interessant, zeker voor het cijfermateriaal. Ik hoop dat ze zal worden rondgedeeld. Bloso wil de kredieten voor infrastructuur blijkbaar vooral doorsturen naar de lokale besturen. Dat is in contradictie met het standpunt van de VSR, die stelde dat we de mist zullen ingaan als er niet overlegd wordt tussen de lokale en de hogere overheden.

Voor Bloso moet een Vlaams Infrastructuurfonds groot genoeg zijn. Hoe groot is de financiële behoefte dan?

De heer Werner Marginet: De VSR zegt dat sportinfrastructuur efficiënt gebruikt moet worden: nu wordt ze te weinig opengesteld voor derden. Dat klopt. Maar de kleine lokale probleempjes waarover u het had, hebben soms ernstige gevolgen. Scholen kunnen en durven vaak te weinig gebruikmaken van de gemeentelijke en provinciale infrastructuur. Ze zijn immers bang van de verantwoordelijkheid en de controle op veiligheid en begeleiding. Gemeenten en provincies zijn ook niet altijd happig om na de schooluren, en dus vooral 's avonds, mensen aan te duiden om daar te gaan werken.

De heer Bart Vanreusel: Een totaalconcept is planmatigheid: we moeten een veel meer planmatig infrastructuurbeleid ontwikkelen dan we tot nu toe hebben gedaan. Er zijn op dat vlak uitstekende stappen gezet, maar alles kan beter. Ons standpunt dat er nog een behoefte bestaat, halen we niet uit een feitelijke behoeftestudie – want die hebben we inderdaad nog

niet gezien – maar wel uit tal van contacten met en vragen van mensen uit het veld. Die behoefte spreidt zich niet gelijkmatig over Vlaanderen. We hebben ter zake al een initiatief genomen, in ons advies van 15 maart 2005 aan het Vlaams Parlement.

Er kan nauwelijks nog sportinfrastructuur tot stand komen zonder overleg tussen de hogere en de lagere overheden.

PPS is een te verkennen mogelijkheid, maar absoluut geen toverformule. Laat ons dat telkens per infrastructuur bekijken als één van de juridisch-fiscale constructies die infrastructuurbeleid mogelijk kunnen maken, met het besef dat daaraan nadelen kunnen verbonden zijn: wat indien een van de partners niet meer meestapt, wat als de samenwerking wordt gewijzigd enzovoort? Misschien is het goed om te kijken wat er gerealiseerd is, en waar de formules goed werken.

We merken dat in de discussies rond het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) de sportinfrastructuur niet altijd heeft meegespeeld. We pleiten voor speciale aandacht voor sportinfrastructuur, ook als daar nu problemen mee zijn.

De Vlaamse Sportraad heeft er nog niet bij stilgestaan welke juridisch-fiscale constructie het waarborgfonds zou kunnen aannemen, maar dat fonds lijkt ons een mogelijkheid. Een studie daarover zou interessant kunnen zijn.

De behoefte heeft ook te maken met veroudering en de vraag naar renovatie. Ook daar is meer aandacht voor nodig.

Het openstellen van sportinfrastructuur voor scholen of van schoolinfrastructuur voor derden struikelt in vele gevallen inderdaad op kleine lokale moeilijkheden: wie zorgt voor de veiligheid, wie is verantwoordelijk, hoe sluit men een verzekering, hoe kan men delen van een schoolgebouw beveiligen? Er zijn ooit al suggesties geweest om daar een kleinschalig tewerkstellingsproject voor laaggeschoolden van te maken, die mee kunnen ingezet worden voor bewakingstaken. Er zijn ook heel mooie voorbeelden van scholen die wel planmatig nagedacht hebben over hoe ze hun schoolinfrastructuur ter beschikking konden stellen, met de financiële voordelen van dien.

De heer Michel Van Espen: De cijfers die we net hebben vermeld, dateren uit 2004. Inmiddels zijn er bijvoorbeeld een aantal zwembaden bijgekomen, zoals

die in Geraardsbergen en Wachtebeke. De situatie evolueert dagelijks.

In de discussie over meer middelen voor sportinfrastructuur en de vraag naar de nood aan een fonds, pleit de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten ervoor dat er meer middelen naar het Gemeentefonds zouden worden doorgestort, en de gemeenten en provincies meer verantwoordelijkheid zouden krijgen over de aanwending daarvan. Hoeveel middelen er moeten worden gestopt in een sportinfrastructuurfonds, weet ik niet. Dat hangt af van het systeem dat men hanteert: een systeem met traditionele subsidies of een waarborgfonds. Het ene sluit het andere niet uit, maar een en ander zal wel in belangrijke mate de grootte van het krediet bepalen.

De heer Johan Deckmyn: De Vlaamse Sportraad wil het waarborgfonds nader onderzoeken. Bloso is van mening dat de ene optie de andere niet uitsluit. De Vlaamse Sportfederatie is van oordeel dat beide opties niet te verzoenen zijn.

Kent men het proefschrift van mevrouw Vicky De Duffeleer over concurrentievervalsing in het voetbal als gevolg van het verschil in overheidssteun?

De heer Bart Vanreusel: Wij hebben geen mening over het waarborgfonds omdat we het er intern nog niet over gehad hebben. De materie is te complex om er zomaar een standpunt over in te nemen.

Ik moet toegeven dat ik deze studie niet ken.

De heer Michel Van Espen: Ik ken de studie evenmin.

Het klopt niet dat de lokale besturen niet geïnvesteerd hebben in de lokale voetbalinfrastructuur. Wat wel klopt, is dat op de ene plaats meer is geïnvesteerd dan op de andere. In Brugge werd zelfs door de Vlaamse overheid geïnvesteerd. Andere voorbeelden zijn Genk en Beveren. De uitzondering is Antwerpen. Ik heb niet de tijd gehad om cijfers te verzamelen om dat allemaal aan te tonen.

6. Uiteenzetting door de heer Eddy Wauters, voorzitter Royal Antwerp Football Club

De heer Eddy Wauters: Aan de algemene beschouwingen van de vorige sprekers zal ik niets toevoegen. Ik zal me concentreren op professionele topsport.

Een van de basisvereisten voor gezonde competitie-sport is dat de rivalen met gelijke wapens strijden. Met gelijke wapens strijden betekent dat ze over dezelfde middelen beschikken, dat ze aan dezelfde regels onderworpen zijn en dat ze evenveel subsidies ontvangen.

Eigenlijk geldt dit beginsel niet alleen voor de sport, maar ook voor het dagdagelijkse leven, voor ons economische systeem enzovoort. Ik heb de eenheidsmarkt helpen oprichten in de banksector. Het sleutelwoord was 'to create a level playing field'. De basis moet voor iedereen gelijk zijn om gezonde concurrentie tot stand te brengen.

In de Belgische voetbalwereld is er niet langer sprake van een gelijke basis. In naam van de Vlaamse topvoetbalclubs luid ik de alarmbel. In dit gefederaliseerde land nemen Vlaamse clubs het op tegen clubs uit andere regio's. Het verschil in investeringen in infrastructuur en jeugdopleiding tussen clubs in Vlaanderen, Brussel en Wallonië wordt groter.

De lokale overheden hebben inderdaad al geïnvesteerd in de infrastructuur van Brugge en Genk. In Antwerpen is dat niet gebeurd. Ik ben tevreden dat dat werd opgemerkt. Dat heeft discriminatie tot gevolg. Het budget van een voetbalclub is beperkt. Geld kan maar één keer uitgegeven worden. De investering opdat ons stadion zou voldoen aan alle nationale en internationale voorschriften weegt zodanig zwaar op het totale budget dat het sportieve op de achtergrond dreigt te raken.

Anderlecht en Brussels zullen vijf jaar lang jaarlijks elk één miljoen euro krijgen van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest voor jeugdopleiding. Met dat geld kunnen zij jongeren opleiden zodat ze over enkele jaren doorstoten naar de top van de Belgische competitie. Wat andere regio's in jeugdopleiding investeren is maar een peulenschil. Als we niet oppassen, zal Vlaanderen geen sportieve investeringen meer kunnen doen omdat hun volledige budget naar de infrastructuur gaat.

De competitie wordt nationaal georganiseerd. De licentievoorwaarden zijn nationaal. De voetbalwet is federaal. Alle politieke verplichtingen zijn nationaal. Die voorwaarden gelden voor de Vlaamse, Waalse en Brusselse clubs. Het Antwerpse Bosuilstadion werd gebouwd in 1923. Het staat ten dienste van de stad, de provincie en het land. We hebben 50

maal gratis de interland België-Nederland georganiseerd. Nu betaalt de Belgische Voetbalbond miljoenen om een interland te organiseren in het Koning Boudewijnstadion. Het Bosuilstadion is verouderd. We moeten zwaar investeren. We moeten lenen om te kunnen investeren. Dat steekt schril af tegen de subsidies die andere Vlaamse clubs ontvangen van stad of provincie. Soms zelfs van het gewest.

Nog erger is het dat in Wallonië sportaccommodatie uit de grond rijst dankzij de subsidies. Bergen is een goed voorbeeld. Het heeft een splinternieuw stadion van 12,5 miljoen euro, dat voor 60 procent betaald is door de Waalse overheid en voor 40 procent door de stad Mons. In Antwerpen, een stad met een burgemeester van dezelfde strekking, krijgt het Bosuilstadion niets. Er is nochtans behoefte aan een nieuw stadion. Gedurende 150 jaar heeft mijn voetbalclub geen enkele infrastructuursubsidie gehad. Het enige dat we kregen, was een renteloze lening.

Het wordt moeilijk voor de Vlaamse supporter om de verschillen tussen de regio's te begrijpen. Enkele jaren geleden zei toenmalig minister-president Dewael me dat die verschillen te wijten waren aan de federale staatsindeling. Dat mag echter niet leiden tot oneerlijke concurrentie tussen clubs die in dezelfde competitie spelen. Vlaamse clubs moeten hun geld in infrastructuur stoppen, Waalse clubs kunnen de middelen reserveren voor het sportieve beleid.

Kan Vlaanderen de subsidiëringpolitiek afstemmen op de andere regio's zodat de clubs en de bevolking niet het slachtoffer worden van de discriminatie? Vlaanderen heeft beperkte middelen, maar ook de andere regio's hebben onvoldoende middelen. Gelijke kansen moeten er zijn. Is het niet mogelijk om een sportinfrastructuurfonds op te richten om op gelijke hoogte te komen van de andere regio's? Nu gaan onze middelen toch naar de anderen. De laatste jaren zijn er immers tientallen miljoenen euro's van ons gewest naar de andere gewesten gevloeid.

Wallonië investeert jaarlijks 25 miljoen euro in sportaccommodaties voor beroepsclubs, zelfs uit de tweede klasse. Wezet bijvoorbeeld, Visé in het Frans, heeft een spiksplinternieuw stadion cadeau gekregen van de Waalse overheid en van de stad.

In Antwerpen lukte het zelfs in het kader van Euro 2000 niet een nieuw multifunctioneel stadion te bouwen. De Waalse clubs kunnen beter presteren omdat ze hun middelen in sportief beleid kunnen investeren.

Kortom, wat kan er gebeuren om de Vlaamse sportclubs uit het verdomhoekje te houden? De Vlaamse voetbalclubs waren voorheen toonaangevend, maar het peil daalt. De gemeenschap moet via publiek-private samenwerking de sportinfrastructuur steunen.

7. Vragen van de commissieleden en antwoord van de sprekers

De heer Filip Dewinter: Er is ook een voorstel van de heer Dedecker tot oprichting van beleggingsvennootschappen met vast kapitaal (bevak's) door de overheid om te investeren in infrastructuur. Het doel is om onder meer de verouderde stadia te vernieuwen. Wat denkt de heer Wauters over dat voorstel?

Er zijn inderdaad verschillende criteria in de gewesten. In Wallonië is er Infrasport, in Vlaanderen bestaat dat niet. Zou een aparte voetbalcompetitie het probleem van de concurrentievervalsing oplossen? De Belgische Voetbalbond is niet bereid om te regionaliseren.

De heer André Van Nieuwkerke: De heer Wauters heeft een aantal terechte verzuchtingen geformuleerd. Op den duur is er inderdaad een concurrentievervalsing.

Nochtans is het nodig om ook in dit verband doelmatig te denken. Nieuwe sportinfrastructuur moet inderdaad multifunctioneel zijn. Het verbaast me keer op keer dat steden als Brugge en Antwerpen twee voetbalclubs hebben. De Belgische Voetbalbond moet zelf een omvattende visie hebben. Pas als er een project is, kunnen er participanten gezocht worden. Pas dan kan ook de Vlaamse Gemeenschap deelnemen. Sporteconomisch denken is nodig.

De heer Eddy Wauters: Bevak's en andere technische middelen ter financiering zijn te overwegen. Voor efficiënte oplossingen zullen wel voldoende gegadigden gevonden worden, zeker als het multifunctionele infrastructuur betreft. De meeste sportcentra worden met dergelijke formule tot stand gebracht. De subsidies vormen vaak niet het grootste deel van de middelen. Het denkspoor moet dus zeker onderzocht worden. Er wordt immers gebruik gemaakt van moderne technieken en de grote Europese markt.

De heer Filip Dewinter: De voetbalclubs willen voldoende middelen om het gat met Wallonië dicht te rijden, waar Infrasport voor de nodige subsidies zorgt. Het is moeilijk om een sporttak te subsidiëren met

Vlaamse middelen, indien deze zich niet wil onderwerpen aan de federale structuur. De Voetbalbond is de enige bond die een splitsing weigert. Zo zorgt de Voetbalbond zelf voor weerstand bij de Vlaamse overheid. De vraag naar twee afzonderlijke voetbalcompetities is een vraag van ondergeschikte orde.

De heer Eddy Wauters: Ik heb persoonlijk geen enkel probleem met een splitsing. Er moet echter overleg worden gepleegd binnen de Voetbalbond. Dit is echter niet de kern van de zaak. Voor Wallonië is de Voetbalbond evenmin gesplitst, toch krijgen de clubs middelen van de Waalse overheid. In de huidige conflictsituatie worden de Vlaamse clubs slachtoffer van de federale logica die tot gevolg zou moeten hebben dat de bond zou moeten splitsen. Indien Wallonië geen subsidies zou toekennen, dan zouden we op gelijke voet staan. De enige oplossing lijkt een splitsing van de Voetbalbond te zijn.

Volgens sommigen zou de Belgische competitie te klein zijn voor twee competities. Antwerpen Voetbalclub is nochtans viermaal kampioen geweest van de Vlaamse Voetbalbond. Antwerpen heeft hier een pionierrol gespeeld. In 1937 zijn na een rebellie in de club de belangrijkste spelers naar de Antwerp Boys overgestapt, die viermaal kampioen hebben gespeeld van de Vlaamse Voetbalbond. Antwerpenaren en Vlamingen hebben hier geen probleem mee. Er moet echter ook met andere elementen rekening worden gehouden.

Het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering hebben in 1998 de Antwerpse subsidie voor Antwerpen goedgekeurd voor deelname aan Euro 2000. De stad is echter uitgegaan van een verkeerd begrepen concurrentie met het Sportpaleis. Het geplande stadion zou een kopie worden van het Ajax-stadion. Het zou volledig extern gefinancierd worden met buitenlands kapitaal. Er zouden multiculturele activiteiten kunnen plaatsvinden. De stad vreesde echter dat het Sportpaleis hierdoor kapot zou gaan. We waren van plan om een tweede ploeg te laten spelen in dit stadion. Dit zou op lange termijn de aanzet hebben kunnen geweest tot het ontstaan van één Antwerpse club.

Mogelijk moet er worden nagedacht over de mogelijkheid om een deelinfrastructuurfonds in het leven te roepen. Indien Wallonië 25 miljoen euro per jaar

spendeert aan profvoetbal, moet Vlaanderen dat ook doen.

Veiligheid in de stadions is een federale bevoegdheid. Sommige Vlaamse stadions krijgen deze infrastructuur van de overheid. Wij moeten dit zelf betalen. In Wallonië wordt dit steeds door de overheid betaald. Een Waalse club die problemen heeft met het verkrijgen van een licentie wordt geholpen door de Waalse overheid. Denk maar aan het voorbeeld van La Louvière. Zo nodig zorgt de overheid er voor de nodige garanties.

Wij zijn slachtoffer van de federale logica.

De heer André Van Nieuwerkerke: Wat denkt u over het sporteconomische aspect? Sommige clubs in eerste klasse trekken nauwelijks volk. Moet de aandacht van de Voetbalbond niet worden geconcentreerd op de clubs die veel supporters trekken en ook sporteconomisch interessant zijn?

De heer Eddy Wauters: Topsport is ook economie. Men is zich daarvan bewust. Er worden meer inspanningen voor gedaan dan voor een ander probleem dat veel belangrijker is, namelijk de splitsing van de Voetbalbond. Een aantal verstarde personen houdt zich vast aan de bestaande situatie. De overdadige sportinfrastructuur in Wallonië is een gevaar voor Vlaanderen. Er moet dringend voor een Vlaams tegengewicht gezorgd worden.

De heer Filip Dewinter: Wat is de gemiddelde kostprijs voor de infrastructuur in een sportclub in eerste en tweede klasse?

De heer Eddy Wauters: De kosten voor infrastructuur bedragen bij ons ongeveer 15 tot 20 miljoen. In bepaalde gevallen betaalt de gemeente deze kosten. In sommige clubs is de voorzitter burgemeester en werkt er gemeentepersoneel voor de club.

De kostprijs stijgt voortdurend. Op een budget van 100 miljoen gaat er 33 miljoen naar kosten die niets met voetbal te maken hebben. We betalen 3 miljoen per jaar voor veiligheid.

De Vlaamse clubs mogen niet de dupe worden van het onevenwicht met Wallonië.

De heer Bart Vanreusel: De heer Stefan Kesenne heeft al herhaaldelijk malen voorstellen gedaan over herverdelingssystemen. Het zou interessant kunnen zijn om hem bij deze aangelegenheid te betrekken.

De voorzitter: Ik dank de sprekers voor hun interessante bijdrage aan deze hoorzitting.

De verslaggever,

De voorzitter,

Kris VAN DIJCK

Dany VANDENBOSSCHE
